

CENTRE DE CREACIÓ DE L'ART DEL CIRC

DOCUMENT RESUM

Jordi Guixeras López
Universitat de Girona. Màster en Arquitectura.
Setembre de 2020
Tutor: Josep M.Torra

1- INTRODUCCIÓ AL PROJECTE

El projecte que s'exposa en aquest treball tracta sobre una escola de circ i centre de creació d'aquest art a La Bisbal d'Empordà.

El projecte neix a partir de la necessitat de tenir un espai propi per a l'escola de circ de La Bisbal, creada i coordinada l'any 2011, per l'entitat de la Fira de Circ al carrer de La Bisbal d'Empordà, una organització que des de 1996 celebra el festival de circ a la capital del Baix Empordà el 3er cap de setmana de juliol.

Aquest projecte no és limita a respondre la demanda d'un espai físic per a l'escola de circ, sinó que també combina els seus espais amb centre de creació d'aquest art i residència per als artistes. Ja que no en podem trobar a nivell de província.

2- SITUACIÓ I EMPLAÇAMENT

El projecte es situa al municipi de La Bisbal d'Empordà, un municipi situat al centre geogràfic de la comarca del Baix Empordà, amb una extensió de 20'62 Km², i una població de 10.859 habitants.

Tal i com s'observa al treball, la major part de l'activitat i vida de la ciutat, es concentra al centre històric de la vila i al sector nord, generant així que els barris perifèrics s'estableixin com a barris estrictament residencials, i alguns perillin (degut a les seves característiques) d'esdevenir zones marginals.

Concretament el projecte es localitza al Barri del Convent, un barri situat al sud de la ciutat, on actualment hi conviuen dues realitats. En primer lloc trobem un teixit urbà tradicional de cases unifamiliars en filera, el qual ha respectat l'estructura tradicional de la zona, i per altre banda trobem tres agrupacions d'edificis plurifamiliars, resultants de l'especulació dels anys 60 esmentada anteriorment. Aquests són habitats principalment per a famílies obreres i immigrants (tant de la migració arribada als anys 60 i 90, com de l'actual).

3- PROBLEMES DETECTATS

El projecte sorgeix amb la finalitat de donar resposta als següents problemes i necessitats:

1. El creixement de la Fira de Circ i l'Escola de circ, ha originat unes noves necessitats a nivell d'espais. En primer lloc la capacitat de l'Escola ha augmentat, quedant obsolet l'ús d'instal·lacions a temps parcial, com els gimnàs de les escoles i institut, el qual no permet una continua pràctica sinó que s'ha de muntar tot de nou cada vegada que s'utilitza per a no destorbar les altres activitats de l'espai. I en segon lloc l'origen de noves propostes de l'entitat, envers a la creació de residència per a artistes de circ, originant així la necessitat d'un espai per a la seva estada, assaig i administració.

2. Tal i com s'explica a l'apartat anterior, el projecte es localitza a La Bisbal d'Empordà, un municipi que al llarg dels anys ha esdevingut ciutat de pas, amb poc interès turístic, el qual ha patit un descens de la vida cultural i social de la ciutat.

Concretament s'emplaça al barri del Convent, un barri que degut al seu desenvolupament i caràcter perifèric, ha esdevingut un barri residencial, amb baixa activitat social i cultural, generant així el risc d'esdevenir un sector d'exclusió social.

3. La necessitat d'un centre de creació de les arts circenses, ja que aquests, tal i com es mostra en el treball, a nivell de territori català, es concentren pràcticament en la seva totalitat a la província de Barcelona.

4- INTENCIONS DE PROJECTE

El projecte procura resoldre la problemàtica anteriorment exposada, de forma que a partir de l'emplaçament estratègicament seleccionat, intentant potenciant-lo al màxim i actuant com a punt de interès cultural per al barri i el municipi.

Per tal de dur a terme el projecte s'han seguit els següents criteris i estratègies:

A- Criteris generals

1. **Economia:** El projecte es basa en un criteri econòmic per a la seva implantació i projecció, ja que d'acord amb la realitat de l'entitat i el municipi, no és assumible realitzar un edifici d'alt pressupost.
2. **Integració i ecologia:** El projecte intenta ser el màxim respectuós amb l'entorn parcialment natural que l'envolta, així doncs no es creen grans construccions d'obra pesada amb un gran impacte visual, sinó que es plantegen petites construccions (exceptuant el volum principal d'assaig, que per les exigències d'ús necessita uns espais mínims de majors dimensions) lleugeres, les quals integren, per mitjà de reculades, la vegetació en els seus espais, integrant-se d'aquesta forma amb el paisatge. Per altre banda s'utilitza pràcticament en la seva totalitat obra seca prefabricada, de forma que en cas de remoure's la petjada sigui mínima.
3. **Temporalitat:** Es conforma el projecte, de forma fixa però incorporant un criteri de temporalitat, en el sentit, que d'acord amb la realitat de l'entitat i el municipi, s'ha de considerar la possibilitat d'una reubicació futura al llarg dels anys. Així doncs el sistema adoptat és desmuntable i extrapolable a altres solars.

B- Estratègies d'emplaçament

El projecte consta d'un gran volum circular diàfan, la carpa, i diversos volums de mides més reduïdes disposats perimetralment conformant un patró, seguint les estratègies següents:

1. **Modulació:** Degut a la irregularitat del perímetre del solar, i a la variació tipològica de les edificacions i paisatge de l'entorn, es fixa una modulació de 4x4m, estesa al

llarg del solar, per tal d'intentar ordenar els volums de la forma més adient. Així doncs els volums i espais projectats segueixen aquesta premissa, conformant mòduls de 4x4 o múltiples i utilitzant ½ mòduls en alguns casos.

2. **Col·locació perimetral:** Seguint un criteri de relació amb l'entorn i de funcionalitat, el projecte s'ubica mitjançant una col·locació perimetral dels mòduls, i una des centralitat del volum principal de la carpa, generant així un gran espai exterior lliure, on poder realitzar activitats, representacions i assaigs amb grans estructures.
3. **Patró:** Els mòduls de projecte es situen formant placetes elevades per mitjà de tarima que actuen com a prolongació dels interiors, seguint un patró conformat per 4 peces. Aquest es repeteix al llarg de tot el projecte per crear una unitat.

5- PROGRAMA I FUNCIONAMENT DE L'EDIFICI

1. Programa:

- a. **Escola de Circ:** L'escola requereix un gran espai diàfan per a la seva pràctica, una zona administrativa, zona docent de taller d'escenografia i aules, i els serveis corresponents de vestuari i cambres higièniques. (aquests espais són comuns per les altres funcions de l'edifici)
- b. **Centre de Creació:** Per a aquest ús es requereixen els mateixos espais citats anteriorment, aquests són compartits amb les altres funcions de l'edifici, però necessiten també altres espais com mòduls d'assaig i creació individuals, pensats per a l'assaig individual o grups petits.
- c. **Residència d'artistes:** La residència d'artistes està destinada a aquelles companyies que utilitzen el centre de creació. Assumint les capacitats de la Fira, la residència compta amb una capacitat màxima de 4 companyies de 2 persones/cia. Aquesta funció requereix un espai d'habitar de caràcter col·lectiu, en el que es proposen uns mòduls col·lectius de cuina i menjador, sala d'estar, sala d'assaig musical i gimnàs. I 4 mòduls individuals (entenenent com a individuals, destinats a una companyia o grups de 2 persones) que consten d'una petita sala, cambra higiènica i dormitori.

2. Funcionament:

El funcionament de l'edifici segueix una organització per sectors, el sector d'assaig format per la carpa, els mòduls d'assaig individuals i els serveis corresponents, el sector docent i administratiu, format per despatxos d'administració i tècnic, i sala de reunions per a l'organització, companyies i tècnics. El sector docent, format per dues aules, i taller d'escenografia, amb els serveis corresponents. I finalment el sector de residència format per una zona de nit on s'ubiquen els mòduls de dormitori i una zona de dia on es situen els mòduls de sala, menjador, cuina, gimnàs i sala de música.

Tots aquests espais es relacionen per mitjà d'uns espais exteriors conformats per un paviment de tarima elevada, els quals es tanquen durant la nit per evitar vandalisme i possibles zones conflictives.

El funcionament de l'edifici segueix els següents criteris:

- a. **Permeabilitat:** El projecte no es presenta com a un seguit d'espais amb recorregut fix, sinó que a causa dels múltiples usos i necessitats, aquest es planteja de manera que es pugui accedir als espais lliurement per diferents punts, afavorint d'aquesta manera la llibertat de recorregut.
- b. **Relació d'espais:** Els espais interiors es relacionen entre ells per mitjà dels espais exteriors, els quals es conformen per unes placetes entarimades, que contenen un seguit d'estructures que permeten el seu ús per a fixar estructures, etc. Aquestes actuen com a propagació dels espais interiors de forma que l'activitat no queda reduïda a l'interior sinó que es propaga per aquests espais.
- c. **Valor de l'exterior:** Tal i com s'ha comentat a l'apartat anterior, el projecte no es focalitza en l'activitat interior, sinó que per les característiques del seu ús i la socialització del circ, és de gran importància posar en valor l'exterior de forma que es pugui realitzar les activitats de forma òptima.

6- RESOLUCIÓ CONSTRUCTIVA

Pel que fa a la resolució constructiva, s'ha pensat sempre des d'un criteri de sostenibilitat, economia i temporalitat.

Així doncs s'ha plantejat un sistema que en cas de ser remogut deixi la menor empremta possible al terreny. D'aquesta forma s'utilitza un sistema d'elements prefabricats, que aporten uns criteris d'optimització del temps de producció i execució, de manera neta i ràpida. Utilitzant fonamentació prefabricada tipus PILOEDRE, murs, divisions i forjats utilitzant el sistema CLT, i un sistema de costelles de fusta contra laminada encolada, realitzades a fàbrica per a la formació de la carpa.